
EBA/GL/2015/11

19.08.2015

Ghidul ABE

privind evaluarea bonității

Cuprins

Secțiunea 1 - Conformitate și obligații de raportare	3
Secțiunea 2 - Obiect, domeniu de aplicare și definiții	4
Secțiunea 3 - Punerea în aplicare	5
Secțiunea 4 - Cerințe privind evaluarea bonității	6

Secțiunea 1 - Conformitate și obligații de raportare

Statutul prezentului ghid

1. Prezentul document conține orientări emise în temeiul articolului 16 din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010¹. În conformitate cu articolul 16 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010, autoritățile competente și instituțiile financiare trebuie să depună toate eforturile necesare pentru a respecta orientările.
2. Ghidul prezintă punctul de vedere al ABE privind practicile adecvate în materie de supraveghere în cadrul Sistemului european al supraveghetorilor financiari sau privind modul în care ar trebui aplicat dreptul Uniunii într-un anumit domeniu. Autoritățile competente cărora li se aplică ghidul, astfel cum sunt definite la articolul 4 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010, trebuie să se conformeze și să îl integreze în practicile lor, după caz (de exemplu, prin modificarea cadrului legislativ sau a procedurilor de supraveghere ale acestora), inclusiv în cazurile în care anumite puncte din cuprinsul documentului sunt adresate în primul rând instituțiilor.

Cerințe de raportare

3. În conformitate cu articolul 16 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010, autoritățile competente trebuie să notifice ABE dacă se conformează sau intenționează să se conformeze prezentului ghid sau, în caz contrar, motivele neconformării, până la 19.10.2015. În absența unei notificări până la acest termen, ABE va considera că autoritățile competente nu s-au conformat. Notificările se trimit prin intermediul formularului disponibil pe site-ul ABE la adresa compliance@eba.europa.eu, cu mențiunea „EBA/GL/2015/11”. Notificările trebuie trimise de persoane care au autoritatea de a raporta cu privire la respectarea ghidului în numele autorităților competente. Orice schimbare cu privire la starea de conformare trebuie adusă, de asemenea, la cunoștința ABE.
4. Notificările vor fi publicate pe site-ul ABE, în conformitate cu articolul 16 alineatul (3).

¹ Regulamentul (UE) nr. 1093/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea bancară europeană), de modificare a Deciziei nr. 716/2009/CE și de abrogare a Deciziei 2009/78/CE a Comisiei (JO L 331, 15.12.2010, p.12).

Secțiunea 2 - Obiect, domeniu de aplicare și definiții

Obiect și domeniul de aplicare

5. Prezentul ghid prevede detalii suplimentare privind cerințele prevăzute la articolele 18 și 20 alineatul (1) din Directiva 2014/17/UE² pentru evaluarea bonității consumatorului în contextul contractelor de credit care intră sub incidența articolului 3 din Directiva 2014/17/UE.

Destinatari

Destinatarii prezentului ghid

6. Ghidul se adresează:
 - a. autorităților competente, astfel cum sunt definite la articolul 4 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010 (Autoritatea ABE), care sunt de asemenea autorități competente, astfel cum sunt definite la articolul 4 punctul (22) din Directiva 2014/17/UE. Acesta se aplică în măsura în care aceste autorități au fost desemnate ca fiind competente pentru a asigura aplicarea și respectarea dispozițiilor din Directiva 2014/17/UE la care se referă prezentul ghid; și
 - b. se adresează totodată instituțiilor financiare, astfel cum sunt definite la articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010, care sunt creditori astfel cum sunt definiți la articolul 4 punctul (2) din Directiva 2014/17/UE.

Destinatarii cerințelor referitoare la informații

7. Indiferent dacă o autoritate ABE este abordată conform punctului 6 litera (a), în cazul în care un stat membru a desemnat mai mult de o singură autoritate, în temeiul articolului 5 din Directiva 2014/17/UE, iar una dintre acestea nu este o autoritate ABE, autoritatea ABE desemnată în temeiul articolului respectiv trebuie, fără a aduce atingere măsurilor naționale adoptate în conformitate cu articolul 5 alineatul (3) din Directiva creditului ipotecar:
 - a. să informeze fără întârziere cealaltă autoritate desemnată cu privire la prezentul ghid și la data punerii în aplicare a acestuia;
 - b. să solicite în scris autorității respective să aibă în vedere aplicarea ghidului;

² Directiva 2014/17/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 februarie 2014 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile rezidențiale și de modificare a Directivelor 2008/48/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010 (JO L 60, 28.02.2014, p.34).

- c. să solicite în scris autorității respective să informeze fie ABE, fie autoritatea ABE în termen de două luni de la notificarea prevăzută la litera (a) dacă aplică sau intenționează să aplice prezentul ghid; și
- d. dacă e cazul, să transmită fără întârziere către ABE informațiile primite conform literei (c).

Definiții

8. Cu excepția cazului în care se prevede altfel, termenii utilizați și definiții în Directiva 2014/17/UE au același înțeles în cuprinsul ghidului. În plus, pentru scopul prezentului ghid, se aplică următoarea definiție:

Plată reziduală: suma rămasă a creditului, care devine scadentă și exigibilă la plata ratei finale în cazul unui împrumut care nu este în totalitate amortizat.

Externalizarea

9. În cazul în care activitatea creditorului este integral sau parțial externalizată terților sau desfășurată de către o altă entitate în alte moduri, creditorii trebuie să se asigure că, procedând astfel, aceștia respectă cerințele prevăzute în ghidul CEBS privind externalizarea³. Aici se include, în mod specific, orientarea 2 din ghidul CEBS, care prevede că „responsabilitatea finală pentru gestionarea corespunzătoare a riscurilor asociate externalizării sau activităților externalizate revine organelor cu funcție de conducere ale unei instituții care externalizează”.

Secțiunea 3 - Punerea în aplicare

Data punerii în aplicare

10. Prezentul ghid se aplică începând de la 21 martie 2016, cu excepția cerințelor de informare prevăzute la punctul 7, care se aplică de la [data publicării în limbile oficiale + 1 zi].

³ Consultați ghidul CEBS (2006), *Guidelines on outsourcing (Ghidul privind externalizarea)*, la adresa <https://www.eba.europa.eu/documents/10180/104404/GL02OutsourcingGuidelines.pdf.pdf>

Secțiunea 4 - Cerințe privind evaluarea bonității

Orientarea 1: Verificarea veniturilor consumatorului

- 1.1 Atunci când verifică probabilitatea îndeplinirii de către consumator a obligației care îi revine prin contractul de credit, astfel cum se prevede la articolul 18 din Directiva 2014/17/UE, creditorul trebuie să solicite informații rezonabile și să ia măsuri rezonabile pentru a verifica capacitatea consumatorului de a genera venituri, istoricul veniturilor acestuia și variația lor în timp.
- 1.2 În cazul consumatorilor care desfășoară activități independente sau care dispun de venituri sezoniere sau de alte tipuri de venituri cu caracter neregulat, creditorul trebuie să solicite informații rezonabile și să ia măsuri rezonabile pentru a verifica informațiile care se referă la capacitatea consumatorului de a-și îndeplini obligațiile prevăzute în contractul de credit, inclusiv cele privind capacitatea de generare de profit și cele referitoare la consultarea terților, care documentează aceste venituri.

Orientarea 2: Documentarea și păstrarea informațiilor

- 2.1 Creditorul trebuie să păstreze informațiile care justifică aprobarea creditului ipotecar pe o perioadă echivalentă cel puțin cu durata contractului de credit.
- 2.2 Creditorul trebuie să păstreze o evidență cu măsurile luate pentru verificarea veniturilor, care să fie imediat disponibilă autorităților competente. Evidența trebuie cel puțin să documenteze istoricul veniturilor constituit în cazul fiecărui solicitant.

Orientarea 3: Identificarea și prevenirea informațiilor false

- 3.1 Pentru a efectua o evaluare riguroasă a bonității, creditorul trebuie să întocmească documentația de credit astfel încât să se poată identifica și preveni informațiile denaturate de către consumator, creditor sau un intermediar de credite.

Orientarea 4: Evaluarea capacității consumatorului de a-și îndeplini obligațiile prevăzute în contractul de credit

- 4.1 Atunci când evaluează capacitatea consumatorului de a-și îndeplini obligațiile prevăzute în contractul de credit, creditorul trebuie să țină cont de factori relevanți care ar putea influența capacitatea consumatorului de a-și îndeplini obligațiile și să nu îi inducă dificultăți inutile în rambursare și îndatorare excesivă. Factorii considerați se pot referi la alte obligații contractate de consumatori, ratele dobânzii acestora și capitalul rămas de rambursat din datoria respectivă; dovada oricăror plăți neefectuate; precum și taxe și asigurări cu relevanță directă, dacă se cunosc.
- 4.2 Creditorul trebuie să stabilească procese riguroase pentru a evalua capacitatea consumatorului de a-și îndeplini obligațiile prevăzute în contractul de credit și să păstreze evidențe la zi ale acestor proceduri. Creditorul trebuie să revizuiască aceste procese la intervale regulate.
- 4.3 Dacă termenul de rambursare a împrumutului se prelungește peste data de pensionare preconizată a consumatorului, creditorul trebuie să țină cont de venitul disponibil probabil al consumatorului după acea dată și de capacitatea acestuia de a-și îndeplini în continuare obligațiile prevăzute în contractul de credit pe perioada pensiei.
- 4.4 Creditorul trebuie să se asigure că capacitatea consumatorului de a-și îndeplini obligațiile prevăzute în contractul de credit nu depinde de creșterea semnificativă preconizată a veniturii consumatorului, decât dacă documentația oferă suficiente dovezi în acest sens.

Orientarea 5: Marja pentru cheltuielile angajate și alte cheltuieli nediscreționare ale consumatorului

- 5.1 Atunci când se evaluează capacitatea consumatorului de a-și îndeplini obligațiile prevăzute în contractul de credit, creditorul trebuie să stabilească marje rezonabile pentru cheltuieli angajate și alte cheltuieli nediscreționare, cum ar fi obligațiile curente ale consumatorului, inclusiv cu luarea în considerare a cheltuielilor de subzistență ale consumatorului, fundamentate.

Orientarea 6: Marja pentru scenariii negative potențiale viitoare

- 6.1 Atunci când evaluează capacitatea consumatorului de a-și îndeplini obligațiile prevăzute în contractul de credit, creditorul trebuie să stabilească marje prudente pentru scenariii negative potențiale viitoare, inclusiv, spre exemplu, un venit redus la pensie; o creștere a ratei dobânzilor de referință în cazul creditelor ipotecare cu dobândă variabilă; amortizarea negativă; plățile reziduale sau plățile amânate ale sumei rămase a creditului sau ale dobânzii.